Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Literatura niemiecka - wykład II, PG_00184034		
Kierunek studiów	Filologia germańska (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2027/2028
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	2	Język wykładowy	polski niemiecki 80% polski 20%
Semestr studiów	4	Liczba punktów ECTS	2.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	zaliczenie
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Filologii Germańskiej -> Zakład Literatury i Kultury Niemieckiej		
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	prof. dr hab. Marion Brandt	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		

Formy zajęć							
	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy					
	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30	2.0	18.0	50

Cel przedmiotu	Celem zajęć jest zapoznanie studentów z najważniejszymi wydarzeniami literatury niemieckiej w pierwszej połowie XX wieku w kontekście literatury światowej i z uwzględnieniem kontekstu historycznego i kulturalnego. Studenci poznają procesy rozwoju twórczości literackiej oraz ćwiczą umiejętność interpretacji wybitnych utworów. Nauczanie historii literatury powinno służyć lepszemu zrozumieniu kultury krajów obszaru niemieckojęzycznego.

Efekty uczenia się przedmiotu

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[FGL3_K01] Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy pozyskanej podczas studiów na kierunku Filologia germańska i odbieranych treści, które korespondują z tą wiedzą.	Jest gotów do krytycznej refleksji nad posiadaną wiedzą dotyczącą literatury niemieckojęzycznej z I połowy XX wieku oraz do jej weryfikowania w kontekście współczesnych badań literaturoznawczych.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
[FGL3_W05] Ma zaawansowaną wiedzę szczegółową dotyczącą wybranych zagadnień z zakresu badań nad literaturą niemieckiego obszaru językowego oraz pogranicza polsko-niemieckiego	Charakteryzuje epoki, tendencje, nurty i ugrupowania literackie w krajach niemieckojęzycznych w pierwszej połowie XX wieku; charakteryzuje twórczość znaczących pisarzy i pisarek niemieckojęzycznych tego okresu; rozumie historyczne przemiany w literaturze niemieckiej i jej specyfikę oraz ewolucję formalną w niemieckojęzycznej literaturze I połowy XX wieku.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
[FGL3_W09] Zna i rozumie fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji w kontekście zagadnień związanych z międzykulturową komunikacją językową i literacką oraz rolą nowoczesnych technologii informacyjnych w pracy filologa germanisty.	Zna i rozumie fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji oraz ich historyczne uwarunkowania i literackie reprezentacje w kulturze niemieckiej w pierwszej połowie XX wieku.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
[FGL3_U01] Potrafi wyszukiwać, krytycznie oceniać, analizować źródła i informacje, tworząc prace pisemne i wypowiedzi ustne w języku niemieckim, w szczególności z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa i nauk o kulturze i religii niemieckiego obszaru językowego, w tym z zastosowaniem technik informacyjno-komunikacyjnych	Potrafi analizować, interpretować i krytycznie oceniać utwory literackie powstałe w pierwszej połowie XX wieku przy zastosowaniu kluczowych metod literaturoznawczych jak np. hermeneutyka lub teoria dyskursu.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna

Treści przedmiotu

Literatura niemieckojęzyczna od początku XX wieku do 1949 roku: dekadencja, Thomas Mann (Die Buddenbrooks, opowiadania, Der Zauberberg), Rainer Maria Rilke (poezja, Die Aufzeichnungen des Malte Laurids Brigge), Wiener Moderne (Arthur Schnitzler, Hugo von Hofmannsthal), Frank Wedekind (Frühlings Erwachen, Der Erdgeist); Franziska zu Reventlow, Franz Kafka (Das Urteil, Die Verwandlung, In der Strafkolonie, powieści); ekspresjonizm, poezja (Georg Heym, Georg Trakl, Gottfried Benn, August Stramm), dramat ekspresjonistyczny (Walter Hasenclever, Georg Kaiser), Dada (H. Ball, K. Schwitters), Nowa Rzeczowość, powieści o tematyce wojennej (Ernst Jünger, Erich Maria Remarque), Alfred Döblin (Berlin Alexanderplatz, opowiadania), Hans Fallada (Kleiner Mann was nun?), Erich Kästner, pisarki okresu międzywojennego (Irmgard Keun, Marie-Luise Fleißer, Mascha Kaleko), Else Lasker-Schüler (poezja, proza, dramat), teatr w okresie międzywojennym, Bertolt Brecht (teatr epicki, Die Dreigroschenoper), literatura austriacka: Robert Musil (Törles, Der Mann ohne Eigenschaften), Stefan Zweig, Joseph Roth, Hermann Hesse (Der Steppenwolf), literatura emigracyjna (Anna Seghers, Judith Kerr, Klaus Mann), literatura III Rzeszy, emigracja wewnętrzna, literatura prześladowanych pisarzy, początki życia literackiego po 1945: Kahlschlag- und Trümmerliteratur, Heimkehrerthematik - W. Borchert (Draußen vor der Tür); Gruppe 47, II wojna światowa i Shoah w poezji: Günter Eich, Nelly Sachs, Paul Celan.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Umiejętność analizy i interpretacji dzieł literackich, wiedza na temat historii literatury niemieckiej do początku XX wieku.

Warunkiem uczestnictwa w wykładzie jest zdanie egzaminu z Literatury niemieckiej w semestrze trzecim. W wyjątkowych przypadkach osoba prowadząca zajęcia może odstąpić od tej zasady.

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
rozmowa zaliczeniowa na wybrany temat	51.0%	80.0%
pisemne wykonanie zadań interpretacyjnych podczas zajęć	51.0%	20.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	• Anz, Thomas: *Literatur des Expressionismus*, Stuttgart 2002. • Bark, J., D. Steinbach, H. Wittenberg: *Epochen der deutschen Literatur,* Stuttgart (Klett). • Beutin, Wolfgang (Hg.): *Deutsche Literaturgeschichte. Von den Anfängen bis zur Gegenwart*, Stuttgart 2001 i n. • Fähnders, Walter: *Avantgarde und Moderne 1890-1933*, Stuttgart 1998. • Kiesel, Helmuth: *Geschichte der deutschsprachigen Literatur 1918 bis 1933.* München 2017. • Kiesel, Helmuth: *Schreiben in finsteren Zeiten. Geschichte der deutschsprachigen Literatur 19331945.* München 2025. • Neuhaus, Stefan: Grundriss der Neueren deutschsprachigen Literaturgeschichte. UTB 2017. • Deutschsprachige Nobelpreisträger für Literatur. Red. K. Ruchniewicz, M. Zybura. Dresden 2019, s. 169-185.
	Uzupełniająca lista lektur	**Lektury do wyboru:** • Thomas Mann: Buddenbrooks (lub:) Der Zauberberg. • Arthur Schnitzler: Fräulein Else. • Frank Wedekind: Frühlings Erwachen (lub:) Erdgeist. • Franziska zu Reventlow: Ellen Olestjerne. • Alfred Döblin: Die Ermordung einer Butterblume. • Erich Kästner: Emil und die Detektive (lub:) Der Gang vor die Hunde. • Hans Fallada: Kleiner Mann, was nun? • Irmgard Keun: Gilgi, eine von uns (lub:) Das kunstseidene Mädchen. • Stefan Zweig: Schachnovelle. • Anna Seghers: Der Ausflug der toten Mädchen. • Wolfgang Borchert: Draußen vor der Tür, opowiadania. • Stefan George, Rainer Maria Rilke, Christian Morgenstern, Jakob van Hoddis, Georg Trakl, Georg Heym, August Stramm, Gottfried Benn, Kurt Schwitters, Bertolt Brecht, Kurt Tucholsky, Erich Kästner, Mascha Kaleko, Else Lasker-Schüler, Gertrud Kolmar, Bertolt Brecht, Paul Celan, Nelly Sachs: wiersze.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Interpretacja dwóch wybranych tekstów literackich w kontekście historyczno-literackim (przy nawiązaniu do epoki literackiej lub do nurtu literackiego).	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.